

1134

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

02869518

LPO.410.001.06.2018

P/18/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

ul. Dożynkowa 9H, 61-662 Poznań

T +48 61 655 62 00, F +48 61 655 62 01

lpo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2017 r.
Jednostka kontrolowana	Sąd Apelacyjny w Poznaniu (dalej: Sąd)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Małgorzata Mrówczyńska, Dyrektor Sądu Apelacyjnego w Koninie (dalej: Dyrektor Sądu) ¹ (dowód: akta kontroli str. 4)
Podstawa prawna	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Paweł Szczepaniak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/31/2018 z dnia 31 stycznia 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)

II. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli była ocena wykonania planu finansowego na 2017 r. Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:

- realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2017 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości i rzetelności sporządzania sprawozdań.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były w szczególności następujące działania kontrolne:

- dokonanie analizy wykonania planu dochodów i stanu należności pozostałych do zapłaty,
- dokonanie analizy realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta trzeciego stopnia,
- analiza wybranego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego,
- analizy stanu zobowiązań
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań budżetowych,
- analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań.

Szerszy opis działań kontrolnych przedstawiono w części V. Wyniki kontroli.

¹ Od 27 listopada 2015 r. do nadal.

² Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm.

III. Charakterystyka kontrolowanej jednostki

Sąd Apelacyjny w Poznaniu jest państwową jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej. Utworzony został dnia 1 października 1990 r. Obejmuje on obszar właściwości sądów okręgowych w: Koninie, Poznaniu i Zielonej Górze.

W ramach Sądu funkcjonują oddziały: administracyjny, kadr, finansowy, kontroli, gospodarczy, I i II oddziały informatyczne, inwestycji i remontów oraz samodzielna sekcja audytu wewnętrznego. W strukturze Sądu utworzone zostały: I Wydział Cywilny, II Wydział Karny, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oraz IV Wydział Wizytacji.

Dyrektor Sądu, jako dysponent budżetu sądów na obszarze apelacji (15/05 Sąd Apelacyjny w Poznaniu) podlega bezpośrednio dysponentowi części budżetowej 15/00 Sądy powszechne, którym jest Minister Sprawiedliwości. Dyrektor Sądu jest jednocześnie dysponentem trzeciego stopnia w zakresie pobierania dochodów i dokonywania wydatków ujętych w planie finansowym Sądu.

(dowód: akta kontroli, str. 5-33)

IV. Ocena³

W toku opisanych powyżej działań kontrolnych stwierdzono, że w 2017 r. środki finansowe w kwocie 49 804,8 tys. zł zostały wydatkowane w Sądzie zgodnie z planem rzeczowym i finansowym.

W wyniku kontroli wydatkowania 26,4% tych środków ustalono, że poza jednym przypadkiem było ono zgodne z zasadami gospodarowania środkami publicznymi, określonymi w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴.

Stwierdzona nieprawidłowość polegała na udzieleniu zamówienia publicznego o wartości netto 137,1 tys. zł bez zastosowania ustawy Pzp.

Najwyższa Izba Kontroli, nie wyraża natomiast opinii o wiarygodności danych wykazanych w sprawozdaniach budżetowych w zakresie innym niż ogólne kwoty dochodów i wydatków. Stosowany bowiem w Sądzie system finansowo-księgowy był niestabilny, a dane wynikające z ksiąg rachunkowych niespójne, czego wyrazem był brak zgodności obrotów dziennika z obrotami zestawienia obrotów i sald, o której mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁵.

V. Wyniki kontroli

1. Dochody budżetowe

Sąd w 2017 r. zrealizował dochody budżetowe w dziale 755 (Wymiar sprawiedliwości) w rozdziale 75502 (Jednostki sądownictwa powszechnego) w kwocie ogółem 5 292,1 tys. zł, co stanowiło 180% planu wynoszącego 2 930,0 tys. zł oraz 132,6 % wykonania roku 2016 wynoszącego 3 991,4 tys. zł. Największy udział w zrealizowanych dochodach budżetowych (36,5%) miały wpływy ze spłat

Opis stanu
faktycznego

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

⁴ Dz. U. z 2017 r., poz. 2077, dalej „ustawa o finansach publicznych”.

⁵ Dz. U. z 2018 r., poz. 395, dalej „ustawa o rachunkowości”.

oprocentowanych pożyczek udzielanych sędziom i prokuratorom na zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych zrealizowane w § 0700 w kwocie 1 933,8 tys. zł, wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów (31,8%) zrealizowane w § 0950⁶ w kwocie 1 682,0 tys. zł, oraz wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego (27,5%) zrealizowane w § 0630⁷ w kwocie 1 455,3 tys. zł.

Najistotniejsza różnica pomiędzy dochodami wykonanymi, a planowanymi wystąpiła w § 0630, gdzie realizacja wpływów z tego tytułu była wyższa od planowanych o blisko połowę (45,5%), tj. o 455,5 tys. zł.

Na koniec 2017 r. Sąd posiadał należności pozostałe do zapłaty w kwocie 292,1 tys. zł, z tego zaległości wynosiły 274,2 tys. zł. Wielkości te w stosunku do stanu na koniec 2016 r. wzrosły odpowiednio o 117,8 tys. zł (wzrost o 67,5 %) i o 99,9 tys. zł (o 57,3%). Największy udział w należnościach pozostałych do zapłaty i zaległościach netto ogółem miały te, które wystąpiły; w § 0630 (Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego) – odpowiednio 42,8% i 45,5%, w § 0920 (Wpływy z pozostałych odsetek) – odpowiednio 27,9% oraz 27,8% oraz w § 0940 (Wpływy z rozliczeń/zwrotów pozostałych z lat ubiegłych) – odpowiednio 24,3% oraz 25,9%.

Największy wzrost należności i zaległości w stosunku do roku ubiegłego wystąpił w dochodach w § 0920 – należności wzrosły o 4,7 tys. zł (o 6,1%), a zaległości zmniejszyły się o kwotę 0,5 tys. zł i wynosiły 76,3 tys. zł. W dochodach w § 0690 należności w stosunku do roku ubiegłego spadły o 69,8 tys. zł (o 10,9%), a zaległości wzrosły o 92,0 tys. zł (o 22,3 %).

(dowód: akta kontroli, str. 59-66)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Wydatki

Opis stanu
faktycznego

Sąd zrealizował wydatki budżetu państwa w kwocie 49 804,8 tys. zł, co stanowiło 61,8% planu finansowego, 97,0% planu po zmianach i 109,7% wydatków wykonanych w 2016 r. Wydatki te Sąd realizował w dwóch działach klasyfikacji budżetowej:

- dziale 753 (Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne) w rozdziale 75312 (Uposażenie sędziów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne) w kwocie 3 778,3 tys. zł, co stanowiło 83,4% planu finansowego, 100% planu po zmianach i 111,4 % wydatków wykonanych w 2016 r.,

- w dziale 755 (Wymiar sprawiedliwości) w wys. 46 026,5 tys. zł, z tego:

- a) w rozdziale 75502 (Jednostki sądownictwa powszechnego) w kwocie 45 989,1 tys. zł, co stanowiło 60,6% planu finansowego, 98,3% planu po zmianach i 109,4% wydatków wykonanych w 2016 r.,

- b) w rozdziale 75595 (Pozostała działalność) w § 4590 (Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych) w wysokości 37,4 tys. zł (tj. 17,9% planu finansowego, 4,9% planu po zmianach).

Wydatki Sądu wg grup ekonomicznych kształtowały się następująco:

⁶ W roku 2016 wpływy z tego tytułu klasyfikowano w § 0570 lub w § 0580.

⁷ W roku 2016 wpływy z tego tytułu klasyfikowano w § 0690

- świadczenia na rzecz osób fizycznych (§§ 3110, 3020, 3030) – 3 807,5 tys. zł, co stanowiło 7,6% wydatków ogółem,
- wydatki bieżące (§§ 4010 - 4300, 4360, 4380 - 4700) – 30 673,0 tys. zł, stanowiące 61,6% wydatków ogółem,
- wydatki majątkowe (§§ 6050, 6060) - 15 313,9 tys. zł, stanowiące 30,75% wydatków ogółem,
- wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, w § 6069 (Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych współfinansowane ze środków budżetu Unii Europejskiej) w wys. 10,4 tys. zł.
(dowód: akta kontroli, str. 67-75)

Spośród zrealizowanych wydatków bieżących dominujący udział miały wydatki na wynagrodzenia osobowe pracowników⁸ oraz wynagrodzenia osobowe sędziów i prokuratorów oraz asesorów i aplikantów⁹ wraz z pochodnymi od wynagrodzeń¹⁰, w kwocie łącznie 20 374,1 tys. zł, co stanowiło 664% wydatków bieżących i 44,3% wydatków ogółem.

Zaplanowane i zrealizowane wydatki w § 6050 objęły realizację inwestycji p.n. „Budowa budynku dla Sądu Apelacyjnego w Poznaniu przy ul. Hejmowskiego 3”. Wydatki w § 6060 objęły zakupy inwestycyjne jak m.in. zakupy informatyczne w wys. 8.567,1 tys. zł (w tym 10,4 tys. zł ze środków Unii Europejskiej - patrz niżej), urządzenia i systemu zabezpieczającego – ochronne w wys. 622,1 tys. zł, urządzenia techniki biurowej w wys. 40,7 tys. zł, urządzenia audio – video w wys. 66,7 tys. zł).

Wydatki związane z realizacją Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja Rozwój¹¹ obejmowały wydatki na realizację zadania 4 p.n. Integracja SI KRS z BRIS – budowa usług elektronicznych SI KRS na potrzeby BRIS oraz zadania 5 p.n. Integracja systemu obiegu spraw w sądzie rejestrowym „Biurowość” z BRIS – budowa usług elektronicznych na potrzeby BRIS – modyfikacja obsługi spraw w sądach rejestrowych. Wydatki te realizowano na podstawie decyzji Ministra Sprawiedliwości o dofinansowaniu projektu¹², gdzie nabywcą usług i płatnikiem był Sąd.
(akta kontroli, str. 67-75, 111-127, 141-151)

Przeciętne zatrudnienie w Sądzie w roku 2017 wynosiło 183,6 osób¹³ w porównaniu do wykonania roku 2016 wynoszącego 183,5 osób, a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 7 791,0 zł, i było wyższe o 3,6% od wynagrodzenia w roku 2016, wynoszącego 7 520,0 zł.

Na wynagrodzenia Sąd wydatkował¹⁴ 18 445,0 tys. zł, co stanowiło 99,9% planu po zmianach wynoszącego 18 464,2 tys. zł oraz 103,5% wykonania roku 2016 w wys. 17 812,9 tys. zł.

(dowód: akta kontroli, str. 152-153)

⁸ § 4010

⁹ § 4030

¹⁰ §§ 4040 – 4140

¹¹ PO WER, Projekt Business Registers Interconnection System (BRIS)

¹² UDA-PWOR.02.17.00-00-0003/16 z dnia 09 stycznia 2017 r.

¹³ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

¹⁴ Obejmujące wykonanie wynagrodzeń osobowych, uposażeń oraz dodatkowego wynagrodzenia rocznego: §§ 4010, 4030, 4040

1139

Zobowiązania Sądu na koniec 2017 r. wynosiły 1 928,1 tys. zł, z tego do najwyższych należały zobowiązania:

- z tytułu naliczonych wynagrodzeń dodatkowych za 2017 r. w wysokości 1 317,1 tys. zł, co stanowiło 68,3% ogółu zobowiązań,
- z tytułu dostaw towarów i usług (ujęte na rozrachunkach z dostawcami) w wysokości 311,6 tys. zł, stanowiące 16,6% ogółu zobowiązań,
- z tytułu zobowiązań publiczno-prawnych (ZUS) w wysokości 131,2 tys. zł, stanowiące 6,8% ogółu zobowiązań.

Wykazane zobowiązania, nie były zobowiązaniami wymagalnymi. Sąd nie ponosił wydatków z tytułu odsetek od nieterminowo regulowanych zobowiązań.

(dowód: akta kontroli, str. 75, 80-85)

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków budżetu państwa w kwocie 13 166,2 tys. zł (26,4% wydatków ogółem Sądu), w tym w grupie wydatków majątkowych w kwocie 10 937,6 tys. zł, a w grupie wydatków bieżących w kwocie 2 228,6 tys. zł. Doboru próby wydatków dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających wydatkom pozapłacowym oraz wydatkom w kwocie powyżej 500 zł. Próba została wylosowana metodą monetarną (MUS¹⁵), a także dobranymi w sposób celowy wydatkami z budżetu środków europejskich. Badane wydatki udokumentowane były 38 dowodami księgowymi wystawionymi na kwotę ogółem 13 166,1 tys. zł.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów Sądu. Wydatki majątkowe potwierdzone wybranymi do badania dokumentami zostały zrealizowane zgodnie z przeznaczeniem w planie finansowym i z umowami zawartymi z wykonawcami. Sfinansowane z tych wydatków środki trwałe zostały prawidłowo ujęte i sklasyfikowane w ewidencji środków trwałych Sądu.

(dowód: akta kontroli str. 500-880)

W roku 2017 Sąd udzielił 13 zamówień publicznych¹⁶ w trybie przetargu nieograniczonego o wartości 10 800,6 tys. zł. Badaniem objęto jedno postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na „Zakup centrum przetwarzania danych dla sądów apelacji poznańskiej” o wartości 2 096,9 tys. zł, przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁷ (dalej: PZP).

(dowód: akta kontroli str. 881-1131)

W 2016 r. Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu przeprowadziła w Sądzie kontrolę wykonania budżetu państwa w 2015 r. Wyniki aktualnej kontroli potwierdziły realizację wniosku pokontrolnego skierowanego do Dyrektora Sądu dotyczącego zapewnienia przeprowadzenia rozeznania rynku we wszystkich wymagających tego przypadkach zamówień oraz rzetelnego dokumentowania zaistnienia przesłanek do odstąpienia od takiego rozeznania.

(dowód: akta kontroli str. 440-497)

¹⁵ Z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

¹⁶ w trybie przetargu nieograniczonego

¹⁷ Dz. U. z 2017 r., poz. 1579

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Sąd w dniu 20 grudnia 2017 r. zakupił 32 komplety defibrylatorów z zestawami pierwszej pomocy na potrzeby sądów apelacji poznańskiej¹⁸ o wartości 148,1 tys. zł brutto. Zakupu dokonano bez zastosowania PZP, mimo że wartość netto tego zamówienia (137.096,30 zł) nie spełniała warunku zwolnienia wyrażonego w art. 4 pkt 8 tejże ustawy, gdyż przekraczała wyrażoną w złotych kwotę 30.000,0 euro, wyliczoną wg kursu złotego w stosunku do euro wynoszącego 4 1749 zł¹⁹ i wynosiła 32 839 euro.

Dyrektor Sądu zaakceptowała przedstawiony wniosek o wydatkowanie środków publicznych o wartości poniżej 30 000 euro, mimo iż widniała na nim prawidłowo wyliczona kwota wartości zamówienia wynosząca 32 838,22 euro.

Dyrektor Sądu wyjaśniła, że zakup defibrylatorów z pominięciem ustawy PZP nastąpił z powodu błędu pracowników Sądu przy szacowaniu wartości zamówienia²⁰.

(dowód: akta kontroli str. 797-814, 438-439)

W trakcie kontroli NIK, tj. w dniu 13 marca 2018 r. Prezes Sądu i Dyrektor Sądu skierowali do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych przy Ministrze Sprawiedliwości w Warszawie zawiadomienie o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych i wystąpili z wnioskiem o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wobec Dyrektora Sądu i Kierownika sekcji zamówień publicznych Sądu.

(dowód: akta kontroli str. 815-829)

Ocena częściowa

W 2017 r. środki finansowe w kwocie 49 804,8 tys. zł zostały wydatkowane w Sądzie zgodnie z planem rzeczowym i finansowym. Kontrola wydatkowania 24,6% tych środków wykazała, że poza opisanym wyżej wyjątkiem była ona zgodna z zasadami gospodarowania środkami publicznymi, określonymi w ustawie o finansach publicznych.

3. Sprawozdawczość

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań jednostkowych Sądu:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),

¹⁸ Faktura nr FV/190/2017/12/ z dnia 20 grudnia 2017 r. CzarMed Łukasz Czarnecki Łódź

¹⁹ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2015 r. (Dz. U. poz. 2254)

²⁰ Oszacowanie przy założeniu 23% VAT, zamiast rzeczywistej 8%.

- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),
- a także sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2017 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych były zgodne z danymi wynikającymi z zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej i ksiąg pomocniczych (kont analitycznych prowadzonych według klasyfikacji budżetowej dochodów i wydatków) sporządzonych na dzień 31 grudnia 2017 r. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo. Kwoty dochodów i wydatków ogółem w sprawozdaniach budżetowych wykazano w prawidłowej wysokości. Wiarygodność tych kwot została potwierdzona procedurą analizy operacji na bieżących rachunkach bankowych dochodów i wydatków kontrolowanej jednostki.

Główna Księgowa Sądu stwierdziła, że: „w systemie ZSRK, na dowolnie zadany dzień w odniesieniu do wszystkich lub wybranych kont istnieje możliwość wygenerowania dziennika (a potem wydrukowania, bądź zapisu na nośniku danych), będącego chronologicznym ujęciem zdarzeń, jakie nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym. Raport można wygenerować w trybie testowym, jak i rzeczywistym. Z uwagi na to, że raport w trybie rzeczywistym może być wygenerowany tylko dla zamkniętego okresu sprawozdawczego, a na dzień składania wyjaśnień (połowa marca 2018 r.), księgi rachunkowe nie są jeszcze zamknięte, gdyż zgodnie art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości, nadal wprowadzane są do ksiąg operacje gospodarcze dotyczące 2017 r., dziennik za okres I-XII 2017 r. może być aktualnie wygenerowany tylko w trybie testowym, natomiast w trybie rzeczywistym dopiero po zamknięciu ksiąg rachunkowych za 2017 rok. Zgodnie z § 18 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej²¹ ostateczne zamknięcie ksiąg rachunkowych jednostki budżetowej kontynuującej działalność powinno nastąpić do dnia 30 kwietnia roku następnego. Zapisy w księgach rachunkowych mają charakter trwały. Wszystkie wprowadzane do systemu ZSRK dokumenty księgowe są księgowane bezpośrednio w księgach (system nie posiada możliwości wprowadzenia danych do bufora). Wprowadzanie danych dowodu księgowego do systemu finansowo-księgowego wiąże się bezpośrednio z decydowaniem o sposobie jego zakwalifikowania do ujęcia w księgach rachunkowych oraz kontrolą poprawności zapisów zdarzeń, dokonywanych w księgach rachunkowych. Stwierdzone błędy w zapisach koryguje się poprzez wprowadzenie do ksiąg rachunkowych nowego dowodu zawierającego korektę błędnych zapisów. Korekty dokonywane są tylko zapisami dodatnimi albo tylko ujemnymi”.

(dowód: akta kontroli str. 431-432)

²¹ obowiązującego do dnia 31 grudnia 2017 r. (tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 760)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Wykorzystywany w Sądzie centralny system finansowo-księgowy Zintegrowany System Rachunkowości i Kadr (ZSRK) nie spełniał jednej z zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych, ustalonych w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Zgodnie z tą zasadą obroty zestawienia obrotów i sald kont syntetycznych powinny być zgodne z obrotami dziennika zapisów. Na podstawie ksiąg rachunkowych Sądu za 2017 r. ustalono²² natomiast, że suma obrotów w dzienniku zapisów wynosiła 2.433.380.688,70 zł, a obrotów na kontach syntetycznych wynosił 2.433.535.796,36 zł (różnica wynosiła 155.107,66 zł).

(akta kontroli, str. 383-407)

Główna Księgowa Sądu wyjaśniła, że zgodnie z zapisami art. 14 ust. 1 ustawy o rachunkowości, dziennik powinien umożliwić uzgodnienie jego obrotów z obrotami zestawienia obrotów i sald, jednak z uwagi na błędne działanie systemu w zakresie ujmowania m.in. storn w kasie czy pożyczek sędziowskich, między raportami sumarycznymi SAP, jakimi jest zestawienie obrotów i sald oraz dziennik dokumentów, są różnice w obrotach, co było zgłaszane administratorowi systemu ZSRK poprzez ServiceDesk (system wsparcia użytkowników w Ministerstwie Sprawiedliwości). Dodała, że do czasu wyeliminowania błędów systemowych, sprawdzanie zgodności obrotów dziennika i zestawienia obrotów i sald odbywa się nie tylko poprzez sporządzanie zbiorczych raportów dla wszystkich operacji gospodarczych, ale także według ich rodzaju (np. dla operacji bankowych), jak również dla każdego konta syntetycznego osobno.

(akta kontroli, str. 408-412)

Ocena częściowa

Kwoty dochodów i wydatków wykazane zostały w sprawozdaniach budżetowych w prawidłowej wysokości. Wiarygodność tych kwot została potwierdzona procedurą analizy operacji na bieżących rachunkach bankowych dochodów i wydatków kontrolowanej jednostki. Najwyższa Izba Kontroli nie wyraża natomiast opinii o wiarygodności pozostałych danych wykazanych w sprawozdaniach budżetowych. Stwierdzone nieprawidłowości wskazują, że stosowany w Sądzie system finansowo-księgowy jest niestabilny, a dane wynikające z ksiąg rachunkowych są niespójne, czego wyrazem jest brak zgodności, o której mowa w art. 18 ust. 1 ustawy o rachunkowości, tj. brak zgodności obrotów dziennika z obrotami zestawienia obrotów i sald. Z uwagi na powyższe, Najwyższa Izba Kontroli, nie uzyskała wystarczających i odpowiednich dowodów, które mogłyby stanowić podstawę wyrażenia opinii z badania powyższych sprawozdań w zakresie innym niż ogólne kwoty dochodów i wydatków.

²² Oba zbiory danych na potrzeby kontroli NIK zostały wygenerowane w dniu 6 marca 2018 r.

VI. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, wnosi o:

- 1) zwiększenie nadzoru nad prawidłowością szacowania wartości zamówień publicznych,
- 2) zapewnienie zgodności obrotów dziennika zapisów księgowych z obrotami zestawienia obrotów i sald kont syntetycznych.

VII. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora jednostki organizacyjnej Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

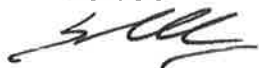
Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia 29 marca 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

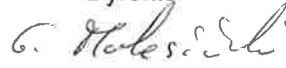
Kontroler

Paweł Szczepaniak

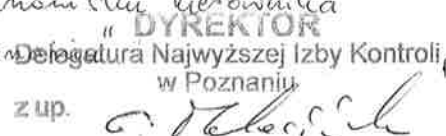
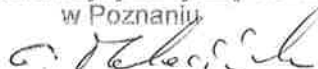
Główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor

z up. Grzegorz Malesiński

Wicedyrektor

W dn. 22 maja 2018 r. w treści wystąpienia pokontrolnego sporządzono omyłkową korekturę pisarską poprzez zastąpienie na str. 2 przy numeracji kierownika jednostki kontrolowanej wyrazu „Kierownik” wyrazem „Poznań”.

 z up.
 Grzegorz Malesiński
 Wicedyrektor